

Utbildningsplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Socialpedagogik, inriktning ungdoms- och missbruksvård, 180 högskolepoäng

Socialpedagogy with a Specialization in Youth at Risk and Adults with Substance Abuse, 180 credits

Nivå

Grundnivå

Fastställande

Fastställd 2015-09-14.

Reviderad 2023-12-14.

Utbildningsplanen gäller från och med hösttermin 2024.

Förkunskaper

Grundläggande behörighet.

Programbeskrivning

Socialpedagogik med inriktning mot ungdoms- och missbruksvård är en akademisk professionsutbildning som syftar till att studenten genom teoretiska och verksamhetsförlagda studier skall utveckla de pedagogiska kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som krävs för att kunna arbeta inom för inriktningen relevanta sektorer. Pedagogik handlar om lärande i sociala och kulturella integrationsprocesser och ger i detta avseende perspektiv på och en plattform för problematisering och ställningstaganden i frågor som anknyter till kommande yrkesutövning. Genom utbildningen tränar studenten därutöver successivt sin analytiska förmåga, sitt kritiska reflekterande och sin etiska medvetenhet. Syftet är att studenten ska utveckla ett vetenskapligt och professionellt förhållningssätt, vilket tillsammans med för området specifika kunskaper ger kompetens att utföra ett kvalificerat socialpedagogiskt arbete inom ungdoms- och missbruksvård vid institutioner, på behandlingshem, inom socialtjänst, psykiatri, kriminalvård, skola och vid arbetsinriktad rehabilitering.

Mål

Centrala examensmål enligt Högskoleförordningen.

Kunskap och förståelse

För kandidatexamen skall studenten:

- visa kunskap och förståelse inom huvudområdet för utbildningen, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen skall studenten:

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom det område som utbildningen avser

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För kandidatexamen skall studenten:

- visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens

Programspecifika mål

För kandidatexamen skall studenten:

- visa kunskap om och förståelse för hur samhälleliga, kulturella och individuella villkor samspelar och får betydelse för människors lärandeprocesser och identitetsutveckling och kunna konkretisera vad detta innebär för arbete inom ungdoms- och missbruksvård utifrån ett socialpedagogiskt perspektiv
- visa förtrogenhet med pedagogisk teoribildning och aktuell forskning samt kunna relatera denna till det socialpedagogiska arbetet med människor i utsatta situationer utifrån syftet att utveckla ett professionellt förhållningssätt
- visa sådana kunskaper om individuella och strukturella sociala problem som krävs för att kunna bedriva, utveckla och kritiskt granska socialpedagogiskt arbete inom ungdoms och missbruksvård
- visa ett professionellt förhållningssätt i en praktisknära situation relevant för socialpedagogiskt arbete inom ungdoms- och missbruksvård

Innehåll och struktur

Programöversikt

Programmet innehåller kurser om sammanlagt 180 högskolepoäng, fördelade på 150 högskolepoäng inom huvudområdet Pedagogik samt 30 högskolepoäng avseende Verksamhetsförlagd utbildning. Programmet är på grundnivå och ges på campus. Studietakten är helfart och undervisningsspråket svenska.

Programmets huvudområde är pedagogik och kurserna syftar här till att ge kunskaper om pedagogikens kunskapsområde, socialpedagogisk praktik samt aktuell pedagogisk och socialpedagogisk forskning. Utöver detta ges specialiserade kurser med innehåll av tvärvetenskaplig karaktär samt en längre verksamhetsförlagd kurs där studenten får möjlighet att utifrån en förvärvad teoretisk grund utveckla och fördjupa sin socialpedagogiska förmåga i praktiken. I syfte att utveckla studentens vetenskapliga förhållningssätt ges kurser i vetenskapsteori och forskningsmetodik. Under den avslutande terminen genomför studenten ett självständigt arbete i pedagogik omfattande 15 högskolepoäng. Programmets kurser avser sammantaget att vidga studentens pedagogiska perspektiv och fördjupa förståelsen kring hur samhälleliga, kulturella och individuella villkor samspelar och får betydelse för människors lärandeprocesser och identitetsutveckling och vad detta innebär för det socialpedagogiska arbetet inom ungdoms- och missbruksvården.

Kurser i programmet

Programmet omfattar nedan angivna kurser. Kurserna kan ges i annan ordningsföljd. Särskilda förkunskapskrav finns för kurser inom programmet. Vilka förkunskapskraven är specificeras i respektive kursplan.

Termin 1

Samhälleliga, kulturella och individuella aspekter på ungdoms och missbruksvård 7,5 hp, GIN*

Kursen syftar till att studenten efter avslutad kurs ska kunna reflektera över pedagogikens frågor och centrala begrepp i relation till socialpedagogiskt arbete och utifrån en samhällelig och historisk kontext. I kursen behandlas och diskuteras hur pedagogik har utformats och använts utifrån disciplinerande och/eller frigörande syften samt pedagogikens roll idag inom ungdoms- och missbruksvården när det gäller lärande och socialisation.

Teoretiska perspektiv på mänsklig förändring och utveckling 7,5 hp, GIN*

Kursens syfte är att studenten efter genomgången kurs ska kunna redogöra för olika perspektiv på mänsklig utveckling och förändring samt analysera vilka konsekvenser de olika teoretiska perspektiven kan få för socialpedagogiskt arbete inom ungdoms och missbruksvård. Kursens innehåll behandlar människors utvecklings- och förändringsprocesser utifrån psykologiska, pedagogiska och socialpsykologiska perspektiv. Dessutom diskuteras förutsättningar för förändring på individnivå i relation till socialpedagogiskt arbete.

Pedagogikens kunskapsområden och teoribildning 7,5 hp, GIN*

Kursen syftar till att studenten efter genomgången kurs ska kunna beskriva framväxten av pedagogiken som vetenskap och identifiera grundläggande pedagogiska idétraditioner samt reflektera över relationen mellan teori och praktik. Kursens innehåll fokuserar pedagogik som vetenskap med avseende på den historiska utvecklingen av disciplinen och hur pedagogiska idétraditioner kan relateras till socialpedagogiskt arbete inom ungdoms- och missbruksvård.

Unga i riskzon - kultur, identitet och lärande 7,5 hp, GIN*

Kursens syfte är att studenten ska utveckla kunskap om risk och skyddsfaktorer, om

pedagogiska konsekvenser av olika synsätt på ungas identitetsutveckling samt vad en relationell pedagogik kan innebära. Kursens innehåll behandlar ungas identitetsutveckling och lärandeprocesser, aktuell forskning kring risk- och skyddsfaktorer samt betydelsen av ett socialpedagogiskt förhållningssätt i mötet med unga i riskzon.

Termin 2

Kommunikation i teori och praktik 7,5 hp, G1N*

Kursen syftar till att studenten efter avslutad kurs ska kunna redogöra för grundläggande förutsättningar för professionella samtal i människovårdande yrken, att studenten ska kunna identifiera för området centrala teorier och begrepp samt att med detta som utgångspunkt kunna genomföra och analysera professionella samtal inom ungdoms- och missbruksvården. I kursen behandlas vad som avses med ett professionellt förhållningssätt samt hur samtal kan medverka till att en förändringsprocess påbörjas.

Ungdoms- och missbruksvård i ett socialpolitiskt perspektiv 7,5 hp, G1F*

Kursen syftar till att studenten ska tillägna sig och kunna beskriva idéerna bakom svensk socialpolitik och dess inverkan på socialvårdens framväxt samt redogöra för huvudinnehållet i lagstiftning med relevans för ungdoms- och missbruksvård samt kunna diskutera dess tillämpning. Kursen behandlar framväxten av svensk socialpolitik och begrepp som välfärd diskuteras och problematiseras.

Introduktion till forskning och fältstudier 15 hp, G1F*

Kursens syfte är att studenten efter avslutad kurs ska kunna beskriva olika vetenskapsteoretiska traditioner och vetenskapliga metoder samt kunna identifiera vad som övergripande kännetecknar pedagogisk forskning och mer specifikt socialpedagogisk forskning inom fältet ungdoms- och missbruksvård. Kursen innehåller en översiktlig introduktion till olika vetenskapsteoretiska traditioner samt vad som avses med vetenskapliga metoder. I kursen genomför studenten fältstudier inom socialpedagogiska verksamheter. Efter genomgången kurs ska studenten kunna identifiera olika socialpedagogiska praktiker med relevans för ungdoms och missbruksvård.

Termin 3

Professionellt förhållningssätt och relationell pedagogik 7,5 hp, G1F*

Kursens syfte är att studenten ska kunna redogöra för innebörden av relationell pedagogik i relation till lärande- och förändringsprocesser och därmed ges förutsättningar att utveckla ett professionellt förhållningssätt och att kritiskt granska och reflektera över villkoren för detta. I kursen behandlas relationell pedagogik, intersubjektivitet, gruppprocesser, professions- och organisationsteori.

Förändringsprocesser och kommunikativ pedagogik 7,5 hp, G1F*

Denna kurs syftar till att studenten ska kunna redogöra för kommunikativ pedagogik i relation till lärande- och förändringsprocesser med fokus på kommunikativa villkor samt självständigt genomföra motivations- och förändringsarbete. Kursen behandlar förändringsarbete, motivation, kommunikation samt samtalsmetodik.

Verksamhetsförlagd utbildning i socialpedagogik, inriktning ungdoms- och missbruksvård 1-15 hp av 30 hp GIF

Kursens syfte är att studenten successivt ska utveckla färdigheter och kunskaper om innebörden och villkoren för socialpedagogiskt arbete med människor i problematiska situationer. Denna del av utbildningen förläggs till en verksamhet där arbetet har fokus på socialpedagogiskt arbete med människor. Sådana verksamheter är behandlingshem, socialtjänst, kriminalvård, skola eller olika former av öppenvårdsverksamheter. Genom den verksamhetsförlagda utbildningen ges studenten möjlighet att diskutera och analysera aspekter som rör relationen mellan teori och praktik och ges därmed förutsättningar att utveckla ett alltmer professionellt förhållningssätt till den socialpedagogiska praktiken med relevans för ungdoms- och missbruksvård.

Termin 4

Verksamhetsförlagd utbildning i socialpedagogik, inriktning ungdoms- och missbruksvård 16-30 hp av 30 hp GIF

Kursens syfte är att studenten successivt ska utveckla färdigheter och kunskaper om innebörden och villkoren för socialpedagogiskt arbete med människor i problematiska situationer. Denna del av utbildningen förläggs till en verksamhet där arbetet har fokus på socialpedagogiskt arbete med människor. Sådana verksamheter är behandlingshem, socialtjänst, kriminalvård, skola eller olika former av öppenvårdsverksamheter. Genom den verksamhetsförlagda utbildningen ges studenten möjlighet att diskutera och analysera aspekter som rör relationen mellan teori och praktik och ges därmed förutsättningar att utveckla ett alltmer professionellt förhållningssätt till den socialpedagogiska praktiken med relevans för ungdoms- och missbruksvård.

Vetenskapsteori och forskningsmetod 7,5 hp, GIF*

Kursens syfte är att studenten ska utveckla och fördjupa kunskaper som rör vetenskapsteoretiska och forskningsmetodiska frågor och relatera detta till aktuell pedagogisk forskning. Kursens innehåll tar avstamp i pedagogiken som vetenskaplig disciplin och vilka pedagogiska frågor som varit föremål för utforskande och hur detta kan relateras till fältet ungdoms- och missbruksvård.

Självständigt arbete i pedagogik – kunskapsöversikt 7,5 hp, GIF*

Kursen syftar till att studenten på ett självständigt sätt och utifrån vetenskapliga kriterier kan genomföra ett självständigt arbete i pedagogik. Kursen innehåller moment där studier och analys av vetenskapliga artiklar utgör grund för att i skriftlig form presentera en kunskapsöversikt.

Termin 5

Samhälleliga och individuella aspekter på alkohol- och narkotikaproblem 7,5 hp, G2F*

Denna kurs syftar till att studenten ska kunna redogöra för alkoholens och narkotikans utveckling och utbredning i Sverige, kunna reflektera över kulturella, ålders- och genusspecifika skillnader, kunna redogöra för de konsekvenser som denna användning kan leda till samt bedöma och värdera adekvata interventioner. Kursen innehåller kunskap om alkohol och narkotika och dess biopsykosociala skadeverkningar, förebyggande insatser och behandlingsinterventioner.

Behandlingsforskning och evidensbaserad praktik 7,5 hp, G2F*

Kursen syftar till att studenten ska kunna redogöra för grunder i en evidensbaserad praktik och för aktuell forskning kring prevention och behandling avseende riskutsatta ungdomar och personer med missbruksproblem, samt kunna problematisera, bedöma och reflektera över hur resultat från denna forskning kan tolkas och användas i ungdoms- och missbruksvården. I kursen behandlas aktuell preventions- och behandlingsforskning med fokus på riskutsatta ungdomar och personer med missbruksproblem.

Vetenskapsteori och forskningsmetod II 7,5 hp, G2F*

Syftet med denna kurs är att studenten ska utveckla kunskap om och förståelse för vetenskapsteori, forskningsmetodologi och forskningsetik, samt att kunna analysera och reflektera över forskningsprocessens olika delar både vad gäller kvantitativ och kvalitativ metod. Kursen behandlar vetenskapsteori och forskningsmetodologi, kvantitativa respektive kvalitativa forskningsmetoder med tillhörande datainsamlings- och analysmetoder samt forskningsetiska ställningstaganden i val och genomförande av ett självständigt arbete.

Pedagogisk teoribildning och aktuell forskning med relevans för området 7,5 hp, G2F*

Kursens syfte är att studenten efter genomgången kurs ska kunna redogöra för och problematisera de pedagogiska teorier som bildat grund för tidigare och aktuell pedagogisk forskning och hur denna kan relateras till den socialpedagogiska praktiken utifrån samhällsliga och historiska aspekter.

Termin 6

Självständigt arbete i pedagogik – empirisk studie 15 hp, G2E*

Syftet med kursen är att studenten självständigt ska kunna tillämpa sin vetenskapsteoretiska och forskningsmetodiska kunskap i ett självständigt arbete med fokus på socialpedagogik med inriktning mot ungdoms- och missbruksvård. I kursen ingår planering och genomförande av ett självständigt arbete. Opponering görs på annans kursdeltagares arbete och försvar på eget arbete.

Missbruk och psykisk ohälsa 7,5 hp, G2F*

Kursen syftar till att ge ökad kompetens, kunskap och förståelse när det gäller personer med såväl psykisk ohälsa som samtidiga missbruksproblem, att öka studentens förmåga att tillämpa aktuell teoretisk kunskap i praktiken, ge förutsättningar att bättre bedöma och samordna olika stöd och behandlingsinsatser samt att utveckla professionellt förhållningssätt och bemötande.

Barn i utsatta livssituationer 7,5 hp, G2F*

Syftet med kursen är att studenten ska utveckla kunskap om barn och ungdomar i utsatta livssituationer i relation till lokalsamhälle och familj och de konsekvenser det kan medföra för dem senare i livet samt hur olika typer av preventionsinsatser och interventioner kan bidra till förändring. I kursens innehåll behandlas barnperspektiv och barns rättigheter, risk- och skyddsfaktorer samt socialpedagogiska stöd- och förändringsprocesser riktade till barn, ungdomar och familj.

*kurs i huvudområdet

Kurserna i programmet kan i samförstånd med programledare bytas ut mot motsvarande kurser inom programmets inriktning. Vid utbyte av kurs kontrollerar programledare att programmets mål fortfarande uppfylls. Förkunskaperna för kurser samt de lokala reglerna för examination vid Linnéuniversitetet måste alltid uppfyllas.

Samhällsrelevans

Utbildningen svarar mot ett allt växande samhällsbehov av utvecklad och specifik kompetens inom området ungdoms och missbruksvård. Studenten med examen från denna utbildning är efterfrågade på arbetsmarknaden då behovet av socialpedagoger inom området är stort.

Internationalisering

I utbildningen anläggs ett internationellt perspektiv på ungdoms och missbruksvård där internationell forskning är av stor vikt för studierna. Områden som uppmärksammas är globaliseringsprocesser och transnationella problem, social exklusion och inklusion, andra länders välfärdssystem samt hur socialpedagogiskt arbete medverkar till positiv förändring av utsatta människors livssituation och livskvalitet. I en alltmer globaliserad värld måste blivande socialpedagoger förberedas för att verka i en mångkulturell miljö. Utbildningen utvecklar därför även de studerandes kunskaper om människors livsvillkor relaterade till mångfaldsaspekter som klass, genus och etnicitet i syfte att arbeta för mångkulturell inkorporering. Det finns möjlighet för studenten att genomföra den verksamhetsförlagda utbildningen utomlands i en verksamhet som har ett för utbildningen relevant innehåll och bedöms hålla likvärdig kvalite motsvarande godkända svenska verksamheter. Studenten kan dessutom genomföra sitt självständiga arbete i ett annat land.

Hållbar samhällsutveckling

I utbildningen tas frågor om hållbar utveckling upp i relation till ett framväxande kunskapssamhälle och till individens egen kunskapsutveckling. I utbildningen intas ett helhetsperspektiv på människors lärande och socialisation med utgångspunkt i tanken på en hållbar utveckling där hänsyn tas till såväl individuella som samhälleliga aspekter.

Kvalitetsutveckling

För programmet finns en särskild programledare som i samråd med det vetenskapliga ledarskapet har det övergripande ansvaret för programmets innehåll och utformning. Programmet har en studerandeförening som regelbundet träffar lärarlaget.

Efter varje kurs görs kursvärderingar vars resultat följs upp av lärarkollegiet. Här relateras till den kvalitetspolicy som finns vid Linnéuniversitetet där interna utvärderingsinstrument utgör grund för kontinuerligt utvecklingsarbete av programmet. Sammanställning av olika kursutvärderingar finns tillgängliga vid lärosätet.

Examen

Efter avklarade studier som motsvarar de fordringar som finns angivna i Högskoleförordningens examensordning samt i den lokala examensordningen för

Linnéuniversitetet kan studenten ansöka om examen. Den som fullföljt programmet Socialpedagogik, inriktning ungdoms- och missbruksvård kan erhålla följande examen: Filosofie kandidatexamen med inriktning mot ungdoms- och missbruksvård

Huvudområde: Pedagogik

Degree of Bachelor of Science with specialization in Youth at Risk and Adults with Substance Abuse

Main field of study: Education

Examensbeviset är tvåspråkigt (svenska/engelska). Tillsammans med examensbeviset följer Diploma Supplement (engelska).

Övrigt

Förutom undervisningsformer som föreläsningar, seminarier, workshops och handledning förekommer arbete i mindre studiegrupper samt fältstudier.

Examinationsformerna är av varierande slag vilket innebär att det förekommer både muntliga och skriftliga prov samt att examinationerna kan ske både i grupp och individuellt. Examinationerna ses som lärotillfällen i syfte att utveckla den studerandes kompetens i riktning mot programmets mål.

I kursen Verksamhetsförlagd utbildning ingår även en bedömning från handledaren på arbetsplatsen i underlaget för examination. Vid underkännande av kurs i verksamhetsförlagd utbildning har den studerande rätt till endast en ny prövning. Resor till och från den verksamhetsförlagda utbildningen kan medföra extra kostnader för den studerande.